

MANAGEMENT ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE EFFECTING SUPPLY OF SCHOOL IN THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE BANGKOK 2

Nawanun PIBOONPRADCHAYA¹

1 Department of Educational Administration, Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand;
s64561802040@ssru.ac.th (Corresponding Author)

ARTICLE HISTORY

Received: 23 April 2026

Revised: 23 April 2026

Published: 24 April 2026

ABSTRACT

This research aimed to: 1) examine the level of good governance administration of school administrators, 2) investigate the level of procurement management, 3) analyze the relationship between good governance and procurement management, and 4) identify good governance factors affecting procurement management in schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. The sample consisted of 400 teachers and government employees, determined using Taro Yamane's formula. The instrument was a 5-point rating scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from 0.67 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.98. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis. The results revealed that the overall level of good governance administration was high ($\bar{x} = 4.04$), with participation showing the highest mean, followed by rule of law, transparency, morality, accountability, and cost-effectiveness, respectively. The overall level of procurement management was also high ($\bar{x} = 4.05$), with progressive and timely service ranked highest, followed by continuity, adequacy, and equality of service. The correlation analysis indicated that all six aspects of good governance were positively related to procurement management at the .01 level of statistical significance ($r = .490-.853$). Furthermore, multiple regression analysis showed that these factors jointly explained 86.30% of the variance in procurement management ($R^2 = 0.863$), which was statistically significant at the .01 level.

Keywords: Good Governance, Supply of School

CITATION INFORMATION: Piboonpradchaya, N., (2026). Management According to the Principles of Good Governance Effecting Supply of School in the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 4(4), 21.

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

นวนันท์ พิบูลย์ปราชญา¹

1 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา;
s64561802040@ssru.ac.th (ผู้ประพันธ์บทความ)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ระดับการบริหารงานพัสดุ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานพัสดุ และปัจจัยด้านธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูและพนักงานราชการ จำนวน 400 คน กำหนดขนาดโดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67–1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) โดยด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ หลักนิติธรรม ความโปร่งใส คุณธรรม ความรับผิดชอบ และความคุ้มค่า ตามลำดับ ส่วนการบริหารงานพัสดุโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) โดยด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้าและรวดเร็วมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง เพียงพอ และเท่าเทียมกัน ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานพัสดุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .490-.853$) และผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรด้านธรรมาภิบาลสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานพัสดุได้ร้อยละ 86.30 ($R^2 = 0.863$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล, การบริหารงานพัสดุ

ข้อมูลการอ้างอิง: นวนันท์ พิบูลย์ปราชญา. (2569). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. *Procedia of Multidisciplinary Research*, 4(4), 21.

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาในปัจจุบันจำเป็นต้องอาศัยหลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบสำคัญในการดำเนินงาน เนื่องจากเป็นหลักการที่ช่วยให้การบริหารเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารงานพัสดุซึ่งเป็นภารกิจสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ทรัพยากร และผลประโยชน์ของทางราชการ การบริหารงานพัสดุที่มีประสิทธิภาพจึงต้องอาศัยผู้บริหารที่ยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างครบถ้วน จะส่งผลให้การบริหารงานพัสดุมีประสิทธิภาพ ลดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน เกิดความเชื่อมั่นจากบุคลากรและสังคม และสนับสนุนให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน ทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความรับผิดชอบต่อสาธารณะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานพัสดุของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานพัสดุของผู้บริหารของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2
4. เพื่อหาปัจจัยด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ซึ่งส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และการบริหารงานพัสดุ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การบริหารงานพัสดุเป็นภารกิจสำคัญที่มีบทบาทสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ เนื่องจากพัสดุเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน ทั้งในรูปของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ ซึ่งจำเป็นต้องมีการวางแผนการใช้ การจัดหา การดูแลรักษา และการควบคุมอย่างเป็นระบบและรอบคอบ การบริหารงานพัสดุที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้การใช้ทรัพยากรเกิดความคุ้มค่า ลดความสูญเปล่า และเพิ่มประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร นอกจากนี้ การบริหารงานพัสดวยังสะท้อนถึงหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากร โดยเฉพาะในหน่วยงานภาครัฐซึ่งต้องดำเนินการภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดความโปร่งใส เป็นธรรม และสามารถตรวจสอบได้ ดังนั้น การศึกษากระบวนการบริหารงานพัสดจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ ขั้นตอนการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในการจัดการทรัพยากร ซึ่งล้วนมีผลต่อความสำเร็จขององค์กรในการบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานพัสดุ โดยเน้นทั้งด้านระบบสารสนเทศ การจัดซื้อจัดจ้าง การควบคุมพัสดุ และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษาส่วนใหญ่สอดคล้องกันว่า สภาพการดำเนินงานพัสดุของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่ ปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง (ชุตินา สรรพโส,

2562; สุวัช มูลเมืองแสน, 2563; สุกัญญา พิมพ์า, 2564; ไพฑูรย์ ขุนทอง และคณะ, 2566) เมื่อพิจารณาการบริหารงานพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเฉพาะด้านการจัดหาและการจำหน่ายพัสดุมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น แต่ยังคงอยู่ในระดับที่สามารถพัฒนาได้ (วันดี เกตุแก้ว และทัศนะ ศรีปัตตา, 2564; 2565) ขณะที่การศึกษาของนิธิกานต์ กาลจักร (2564) ชี้ให้เห็นว่า แม้สภาพปัจจุบันจะอยู่ในระดับมาก แต่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนถึงความจำเป็นในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการบำรุงรักษาและการตรวจสอบสำหรับแนวทางการพัฒนา สำหรับงานวิจัยต่างประเทศ พบว่า การบริหารงานพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้างในสถานศึกษาและองค์กร พบว่า ประเด็นสำคัญส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ ประสิทธิภาพของกระบวนการบริหาร การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การวางแผน และความโปร่งใส ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน Wobste (2001) พบว่า การบริหารด้านการเงินและพัสดุของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกา มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนงานธุรการและการจัดการเรียนการสอน โดยการใช้ทรัพยากรทั้งภายในโรงเรียนและชุมชนอย่างคุ้มค่า ทั้งนี้ ประสิทธิภาพของงานขึ้นอยู่กับความสามารถและบุคลิกภาพของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ Mohammed และคณะ (2004) เสนอว่า การวัดประสิทธิภาพของกระบวนการพัสดุต้องอาศัยกระบวนการอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การวิเคราะห์ปัญหา การเสนอแนวทางแก้ไข และการประเมินผลกระทบ โดยต้องมีเกณฑ์มาตรฐานที่ชัดเจนในการประเมินผล ซึ่งจากการศึกษาพบว่า โครงการส่วนใหญ่สามารถดำเนินการประเมินได้ง่าย และมีระดับประสิทธิภาพสูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด Garrot (2007) ชี้ให้เห็นว่า ปัญหาหลักของการบริหารพัสดุในหน่วยงานการศึกษา คือ ข้อจำกัดด้านทรัพยากร ทำให้จำเป็นต้องมีการวางแผนการใช้งบประมาณและการเบิกจ่ายอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และพนักงานราชการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จำนวน 6,124 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู และพนักงานราชการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน

ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ หลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) หลักการมีส่วนร่วม 2) หลักความ รับผิดชอบ 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความคุ้มค่า 5) หลักนิติธรรม และ 6) หลักคุณธรรม

ตัวแปรตาม การบริหารงานพัสดุ ได้แก่ 1) การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน 2) การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา 3) การให้บริการอย่างเพียงพอ 4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และ 5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เป็นหลักเพื่อศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามความคิดเห็นของครู โดยมุ่งศึกษาการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และการบริหารงานพัสดุ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยอาศัยข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดการวิจัย และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน ประกอบด้วย หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม จำนวน 28 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ประกอบด้วย การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา การให้บริการอย่างเพียงพอ การให้บริการอย่างต่อเนื่อง และการให้บริการอย่างก้าวหน้า จำนวน 23 ข้อ ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended Questions)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยพิจารณาทั้งด้านความตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ เริ่มจากการนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67–1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในระดับเหมาะสม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.98 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีมาก และมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 โดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างผ่านระบบออนไลน์ พร้อมชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและแนวทางการตอบแบบสอบถามแก่ผู้ตอบแบบสอบถามอย่างชัดเจน จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติเชิงอนุมาน ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ (Pearson Correlation Coefficient) และการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis , MRA)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้ 1. ผู้ตอบแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 278 คน คิดเป็นร้อยละ 69.50 และเพศชาย จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 ตามลำดับ ระดับการศึกษาสูงสุดส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 345 คน คิดเป็นร้อยละ 86.30 รองลงมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.70 ตำแหน่งงานส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 369 คน คิดเป็นร้อยละ 92.30 และพนักงานราชการ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.70 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5–10 ปี จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.80 รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.40 และ 11–20 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 ตามลำดับ 2. ระดับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และหลักคุณธรรม และลำดับสุดท้าย คือ ด้านหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ

3. ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การให้บริการอย่างก้าวหน้า และการให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา การให้บริการอย่างต่อเนื่อง การให้บริการอย่างเพียงพอ และการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน 4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานพัสดุทั้งโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .490 ถึง .853 แสดงให้เห็นว่าการนำหลักธรรมาภิบาลไปใช้ในการบริหารงานพัสดุมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักคุณธรรมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุในระดับสูงที่สุด รองลงมาคือ หลักการมีส่วนร่วม และหลักนิติธรรม ขณะที่หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักความโปร่งใส มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในระดับปานกลาง นอกจากนี้ หลักธรรมาภิบาลโดยรวมยังมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุในระดับสูง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารงานพัสดุที่ยึดหลักธรรมาภิบาลอย่างเป็นระบบและครบถ้วน ส่งผลให้การดำเนินงานของหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 5. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) พบว่า แบบจำลองมีความเหมาะสมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = 0.929$, $R^2 = 0.863$, $SEE = 0.141$, $F = 412.24$, $p < 0.01$) โดยตัวแปรอิสระ 4 ด้านที่ทำนายการบริหารงานพัสดุได้อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม (X_1) และหลักคุณธรรม (X_6) ในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 รวมทั้งหลักความคุ้มค่า (X_4) และหลักนิติธรรม (X_5) ในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ขณะที่หลักความโปร่งใส (X_2) และหลักความรับผิดชอบ (X_3) ไม่เป็นตัวทำนายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y^{\wedge} = 0.447 + 0.368X_1 + 0.068X_4 + 0.058X_5 + 0.371X_6 \quad (\text{สมการที่ 1})$$

$$Z^{\wedge} = 0.447Z_1 + 0.078Z_4 + 0.067Z_5 + 0.437Z_6 \quad (\text{สมการที่ 2})$$

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่น่าสนใจ มาอภิปรายผลตามรายละเอียดต่อไปนี้

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และหลักคุณธรรม และลำดับสุดท้าย คือ ด้านหลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลอย่างถูกต้องและให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้บุคลากร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเป็นธรรม มีการยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับงานราชการอย่างเคร่งครัด อีกทั้งยังมุ่งส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร ส่งผลให้การบริหารมีประสิทธิภาพและได้รับความไว้วางใจจากผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการ ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การให้บริการอย่างก้าวหน้า และการให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา การให้บริการอย่างต่อเนื่อง การให้บริการอย่างเพียงพอ และการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้มีการพัฒนาระบบบริหารพัสดุให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน เช่น การจัดทำข้อมูลพัสดุในระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) การจัดทำทะเบียนพัสดุให้เป็นระบบ การวางแผนการจัดซื้อจัดจ้างล่วงหน้า รวมทั้งการให้บริการแก่หน่วยงานภายในอย่างมีขั้นตอนที่ชัดเจน รวดเร็ว และโปร่งใส ทำให้กระบวนการบริหารงานพัสดุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวม (X) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพ การบริหารงานพัสดุ (Y_{tot}) ในระดับสูง ($r = .841$, $p < .01$) และรายด้านพบว่า หลักคุณธรรม (X_6) และหลักการมีส่วนร่วม (X_1) มีความสัมพันธ์สูงที่สุด ($r = .853$ และ $.851$) รองลงมาคือ หลักนิติธรรม (X_5) ($r = .749$) การ

บริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า หลักการมีส่วนร่วม และหลักคุณธรรม ในระดับนัยสำคัญทาง สถิติ 0.01 รวมทั้งหลักความคุ้มค่า และหลักนิติธรรม ในระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สามารถร่วมกันพยากรณ์ ประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ร้อยละ 86.3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องเข้ามา มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน จัดซื้อจัดจ้าง และตรวจสอบการใช้จ่ายพัสดุ ย่อมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความ คิดเห็น เกิดความโปร่งใสและความเชื่อมั่นในระบบบริหาร ขณะเดียวกัน ผู้บริหารที่มีคุณธรรม ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ สุจริตและมุ่งผลประโยชน์ส่วนรวม จะช่วยให้กระบวนการพัสดุดำเนินไปด้วยความโปร่งใส ลดโอกาสการทุจริตและ ความผิดพลาดในการจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนหลักความคุ้มค่าและนิติธรรมช่วยให้การใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพ ตรง ตามระเบียบ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริม ประสิทธิภาพของการบริหารงานพัสดุดังมีระบบ โดยเฉพาะหลักการมีส่วนร่วม คุณธรรม ความคุ้มค่า และนิติธรรม ซึ่งมีอิทธิพลเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงควรเน้นการเปิดโอกาสให้ บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ยึดมั่นในจรรยาบรรณความซื่อสัตย์ ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า และ ดำเนินงานภายใต้กรอบของกฎหมายและระเบียบราชการอย่างเคร่งครัด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โปร่งใส และ ตรวจสอบได้ ส่งผลให้ระบบการบริหารงานพัสดุของสถานศึกษามีความยั่งยืน และสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนและผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการ มีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักนิติธรรมส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานพัสดุ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแนวทางการบริหารงานพัสดุให้มี ประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และ ผู้รับบริการ โดยมีข้อเสนอแนะสำคัญ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรเสริมสร้างการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการบริหารงานพัสดุ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรยึดมั่นในหลักคุณธรรม โดยมุ่งเน้นความซื่อสัตย์สุจริต ความเป็นกลาง และการปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
3. ผู้บริหารควรส่งเสริมหลักความคุ้มค่า โดยใช้ทรัพยากรและงบประมาณของสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและเกิด ประโยชน์สูงสุด ควรมีระบบวางแผนและการตรวจสอบค่าใช้จ่ายที่ชัดเจน
4. ผู้บริหารควรบริหารงานตามหลักนิติธรรม โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการ จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐอย่างเคร่งครัด ควรจัดอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรผู้เกี่ยวข้องกับการพัสดุ เพื่อให้เข้าใจขั้นตอนและ ระเบียบราชการอย่างถูกต้อง
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเฉพาะด้านคุณธรรม ความ คุ้มค่า และนิติธรรม ผ่านการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างเครือข่ายผู้บริหารต้นแบบ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป โดยเห็นว่าควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการแนวทางปฏิบัติจริง ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมบัญชีกลาง. (2560). พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2560. หน้า 13-54.
- ชุตินา สรรพโส. (2562). สภาพและปัญหาการดำเนินงานพัสดุผ่านระบบสารสนเทศของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ญาดา คำเอี่ยม, รศ.ดร.พร้อมพิไล บัวสุวรรณ, และอ.ดร.วรรณวิศา สืบบุญธรรม คล้ายจำแลง. (2563). การพัฒนาคู่มือการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 17(32): 202-212.
- ไพฑูรย์ ขุนทอง, พร้อมพิไล บัวสุวรรณ และมีชัย ออสุวรรณ. (2566). แนวทางการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 38(1): 98-111.
- วันดี เกตุแก้ว และทัศนะ ศรีปัตตา. (2564). การศึกษาปัญหาการบริหารงานพัสดุในสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(5): 336-345.
- Abraham, S.C. (2006). Strategic Planning: A Practical Guide for Competitive Success. Ohio: Thomson South-Western.
- Bartol, K.M., & Martin, D.C. (1997). Management (2nd ed.). New York: McGraw-Hill. Book Company.
- Cronbach, L. J. (1990). Essentials of psychological testing. New York: Harper and Row.
- David F.R. (2013). Strategic Management Concept Cases. New York: Pearson Education.
- Drucker, P.F. (2000). The practice of management. New York: Harper & Row.
- Gulick, L. & Lyndall, U. (1937). Paper on Science of Administration. New York: Institute of Public Administration Columbia University.
- Kimbrough, K. B. & Nunnery, M. Y. (1983). Educational administration an introduction. NY: Macmillan.
- Millet, John D. (1954). Management in the Public Service. New York: McGraw-Hill. 397- 400.
- Mizusawa, Daisuke. (2007). Strategic directions for implementing asset management: Qualifying Bane fits of asset management. Doctors' dissertation, University of Illinois at Chicago, Dissertation Abstracts International, 68: 6285.
- Mohammed and others. (2004). Measuring effectiveness of materials, management for industrial project. Journal of Management in Energy Logistics Management, 32(7): 566-576.
- Ryan, T.A. and Smith, P.C. (1954). Principle of Industrial Psychology. New York: The Mcnalla Press Company.
- Schermerhorn, John R, Jr. (2002). Management (7th ed.). John Wileyand Sons.

Data Availability Statement: The raw data supporting the conclusions of this article will be made available by the authors, without undue reservation.

Conflicts of Interest: The authors declare that the research was conducted in the absence of any commercial or financial relationships that could be construed as a potential conflict of interest.

Publisher's Note: All claims expressed in this article are solely those of the authors and do not necessarily represent those of their affiliated organizations, or those of the publisher, the editors and the reviewers. Any product that may be evaluated in this article, or claim that may be made by its manufacturer, is not guaranteed or endorsed by the publisher.

Copyright: © 2026 by the authors. This is a fully open-access article distributed under the terms of the Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0).